

Toiminnallinen yhdenvertaisuus- ja tasa-arvosuunnitelma, YHTA

Hyvinvoinnin ja terveyden lautakunta 09.09.2026
878/00.01.01.01/2026

Valmistelija asiakaspalvelupäällikkö Raija Harju-Kivinen, p. 0400 647 666

Selostus asiasta

Yleistä

Hyvinvointialueen on viranomaisena ehkäistävä syrjintää ja edistettävä tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta tavoitteellisesti ja suunnitelmallisesti. Yhdenvertaisuuden ja tasa-arvon edistäminen tapahtuu osana monia eri tehtäväkokonaisuuksia: päätöksentekoa, toiminnan ja talouden ohjausta ja johtamista, palveluiden järjestämistä ja tuottamista. Toiminnallinen yhdenvertaisuus- ja tasa-arvosuunnitelma koskee alueen väestöä; asukkaita, asiakkaita ja potilaita.

Suunnitelman laatiminen perustuu viranomaisen lakisääteiseen velvollisuuteen ehkäistä syrjintää, edistää yhdenvertaisuutta ja tasa-arvoa sekä varmistaa, että sosiaali-, terveys- ja pelastuspalvelut ovat kaikkien asukkaiden saatavilla, saavutettavissa ja tarpeenmukaisia. Lisäksi Valtakunnallisista sosiaali- ja terveydenhuollon tavoitteista säädetään sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain (612/2021) 22 §:ssä. Valtakunnallisissa tavoitteissa kohdassa 2.5.2 yhtenä seurattavana mittarina on Toiminnallisen tasa-arvo ja yhdenvertaisuussuunnitelmien kehittyminen (THL:n arvio).

Keski-Suomen hyvinvointialueen toiminnallisen yhdenvertaisuus- ja tasa-arvosuunnitelman tavoitteena on varmistaa, että palvelut ovat yhdenvertaisesti kaikkien asukkaiden, asiakkaiden ja potilaiden saatavilla ja saavutettavissa riippumatta esimerkiksi iästä, sukupuolesta, toimintakyvystä, kielestä, asuinpaikasta tai muista henkilöön liittyvistä tekijöistä. Suunnitelma tukee hyvinvointialueen strategista tavoitetta kohti ihmislähtöistä Keski-Suomea ja kokoaa yhteen konkreettiset toimenpiteet yhdenvertaisuuden, tasa-arvon ja syrjimättömyyden edistämiseksi palveluissa ja päätöksenteossa.

Suunnitelmassa tunnistetaan nykytilan keskeiset kehittämistarpeet sekä määritellään yhteiset tavoitteet ja toimenpiteet vuosille 2027–2029. Painopisteitä ovat henkilöstön osaamisen vahvistaminen, yhdenvertaisuus- ja tasa-arvonäkökulmien huomioiminen päätöksenteossa, palveluiden ja toimitilojen esteettömyyden ja saavutettavuuden parantaminen sekä yhdenvertaisuuden toteutumisen systemaattinen seuranta ja raportointi.

Suunnitelman toimeenpano käynnistyy vuonna 2027, ja sen toteutumista seurataan vuosittain osana hyvinvointialueen johtamista, kehittämistä ja asiakkuuskertomusta.

Suunnitelman valmistelussa on kuultu henkilöstöä, asukkaita, asiakkaita, asiakasraatia sekä eri vähemmistö- ja vaikuttajaryhmiä. Valmistelussa on hyödynnetty asiakas- ja palautetietoa, omavalvonnan ja sosiaalisen raportoinnin havaintoja sekä tutkimus-, tilasto- ja indikaattoriaineistoja.

Hallintosäännön 18 §:n mukaan hyvinvoinnin ja terveyden lautakunnan tehtävänä on seurata strategisten tavoitteiden ja järjestämistehtävän toteutumista väestötasolla, arvioida merkittävien päätösten vaikutuksia

sekä antaa aluehallitukselle lausuntoja hyvinvointialueen palvelujen järjestämistä ja väestön hyvinvointia koskevista suunnitelmista. Toiminnallinen yhdenvertaisuus- ja tasa-arvosuunnitelma liittyy kiinteästi näihin tehtäviin, minkä vuoksi se tuodaan hyvinvoinnin ja terveyden lautakunnan käsiteltäväksi lausunnon antamista varten.

Yhteenveto

Toiminnallinen yhdenvertaisuus- ja tasa-arvosuunnitelma 2027–2029 ohjaa Keski-Suomen hyvinvointialuetta edistämään yhdenvertaisia, saavutettavia ja ihmislähtöisiä palveluja sekä ehkäisemään syrjintää kaikessa toiminnassaan.

Toimivalta

Hallintosääntö 18 §

Esittelijä

Toimialajohtaja, sosiaali- ja terveystoimi Kallimo Kati

Päätösehdotus

Hyvinvoinnin ja terveyden lautakunta

- 1) valmistelee kokouksessaan aluehallitukselle lausunnon toiminnallisesta yhdenvertaisuus- ja tasa-arvosuunnitelmasta,
- 2) puoltaa toiminnallisen yhdenvertaisuus- ja tasa-arvosuunnitelman hyväksymistä ja
- 3) esittää, että aluehallitus saattaa suunnitelman edelleen aluevaltuuston hyväksyttäväksi.

Päätös